

Styrket tværsektoriel forskning-praksis samarbejde – vejen til at lykkes med implementering?

Forskningschef Tine Curtis
Sundhedsfremmechef Center for Sundt Liv og Trivsel
Adj. professor Syddansk Universitet og Aalborg Universitet

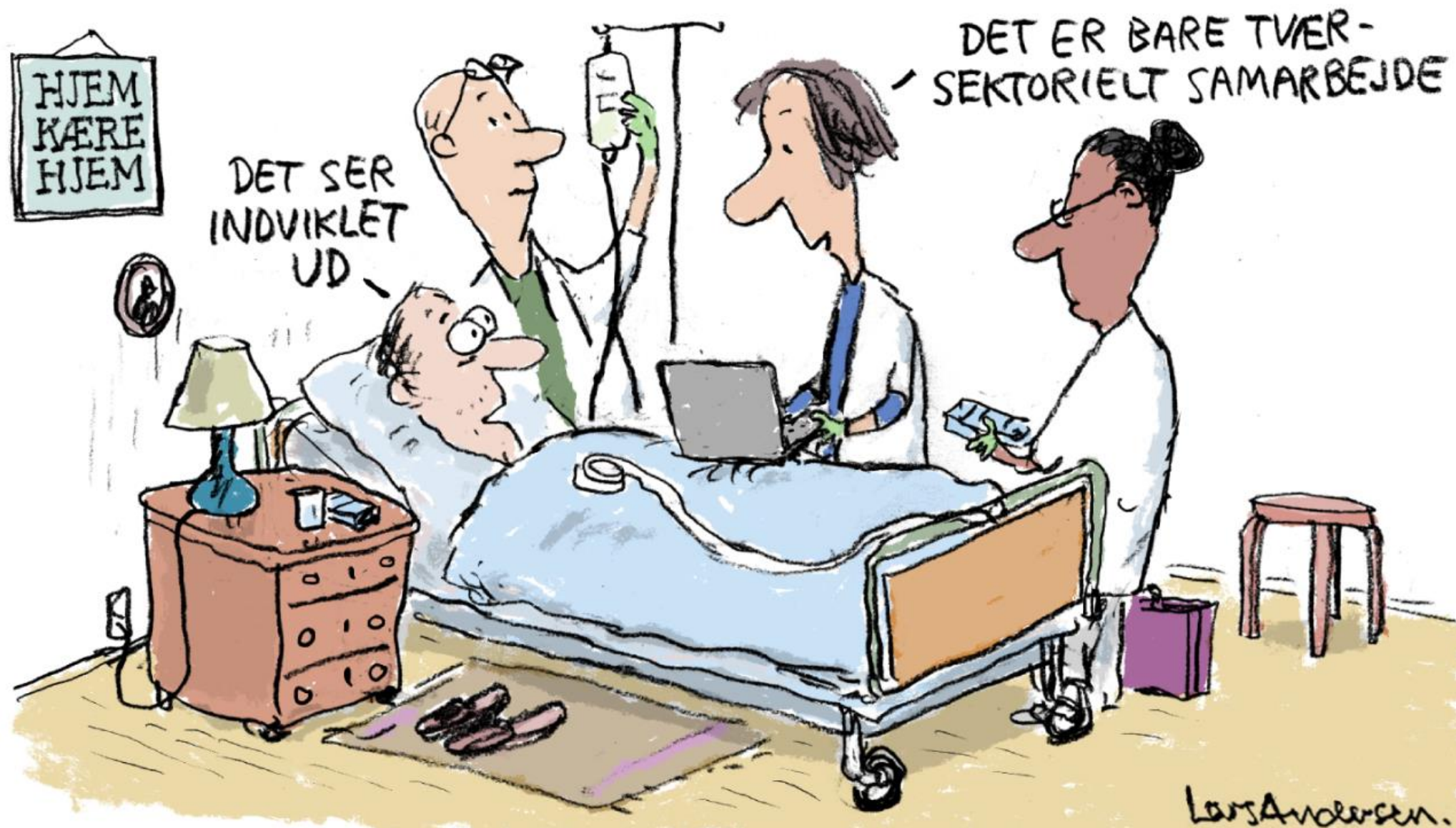

**Aalborg
Kommune**

Behov for mere forskning og innovation til at sikre kvalitet i sundhedsvæsenet

Center for Translationel Forskning skal bygge bro mellem forskere og klinikere og mellem specialer – til gavn for patienterne.

2. marts 2023 kl. 05:00

Debat

Sygeplejeråd og professor: Forskningsreserve bør kickstarte forskning i sundhedsvæsenet

Forskning skal ses som en investering, der kan vise os nye tilgange og metoder til brug i eksempelvis sundhedsvæsenet. Desværre forskes der meget lidt i det kommunale sundhedsvæsen, og det bør der rettes op på, skriver Dorthe Boe Danbjørg og Annelise Norlyk.

Der mangler i dag viden om den sygepleje, der udføres i borgerens eget hjem og andre kommunale sundhedsindsatser, skriver Dorthe Boe Danbjørg og Annelise Norlyk.

Foto: Thomas Lekfeldt/Ritzau Scanpix

20. februar 2023 kl. 03:00

Debat

KL og Danske Professionshøjskoler: Tag nu et livtag med den skæve sundhedsforskning

Politikerne høje ambitioner om at udvikle det borgernære sundhedsvæsen, men så længe kommunerne modtager mindre end 200 millioner kroner årligt fra det offentlige forskningsbudget, er udsigterne lange, skriver Sisse Marie Welling (SF) og Randi Brinckmann.

Det er nødvendigt at sikre et forskningsløft i de kommunale sundhedsopgaver med målet om, at blandt andet sygeplejersker og fysioterapeuter skal kunne tilbyde ældre med kronisk sygdom pleje og behandling i og nær eget hjem, skriver Sisse Marie Welling (SF) og Randi Brinckmann. Foto: Signe Goldmann/Ritzau Scanpix

Ansvar for forskning i sundhedsvæsenet

Fra Sundhedsloven

§ 194. Regionsrådet skal sikre udviklings- og forskningsarbejde, således at ydelser efter denne lov samt uddannelse af sundhedspersoner kan varetages på et højt fagligt niveau.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen skal medvirke til udviklings- og forskningsarbejde, således at ydelser efter denne lov samt uddannelse af sundhedspersoner kan varetages på et højt fagligt niveau.

Erfaringer med forskningssamarbejde i de største kommuner i Danmark

Positive erfaringer både ift. konkrete projekter og mere overordnet

Erfaringer med forskningssamarbejde i de største kommuner i Danmark

Positive erfaringer både ift. konkrete projekter og mere overordnet, dog:

- Emnet for forskningen er ikke altid relevant, og resultaterne er ofte ikke anvendelige for praksis (- og nogle gange forskes der ikke i det, man troede var aftalt)
- Svært at overskue betydning af deltagelse i forskning for praksis (og borgere), og ofte underestimeres kommunale ressourcer
- Resultaterne af forskningen formidles ikke altid tilbage
- Forskning tager lang tid

Har forskerne tilstrækkeligt kendskab til praksis til at kunne vurdere, hvilken viden, der er brug for?

Har praksis kompetencer til at kunne formulere behov for ny viden ind i en forskningssammenhæng?

Ressourcer til deltagelse i forskning underestimeres ofte

Ny indsats med 1 minut længere til medicin håndtering i
hjemmet

Vil i Aalborg Kommune betyde
7,5 mio. kr. ekstraudgift per år

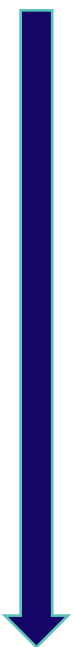
Hvad er de største udfordringer ved forskningssamarbejde med kommunen (anden praksis) set fra forskningsperspektiv?

- Vi ved ikke, hvem vi skal kontakte for at skabe interesse for deltagelse
- Hvordan skaber vi opbakning til gennemførelse af projektet som aftalt?
- Praksis ændres hele tiden, projektet gennemføres ikke som planlagt, og det er vanskeligt, at vide, hvem man skal samarbejde med for at løse problemer undervejs
- Det er svært at få adgang til data
- Vi kender ikke opgaverne godt nok til at få ideer til og design forskning, der kan skabe relevant og måske endog anvendelig viden for praksis

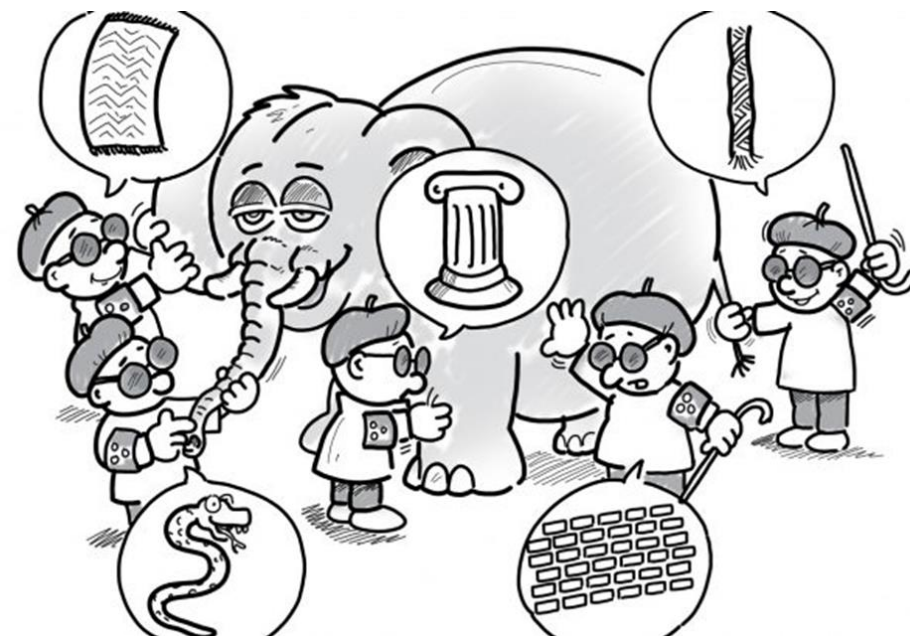
Samarbejde mellem forskning og praksis

Praksis' rolle i forskellige typer af forskning

Øget behov for samarbejde

- Blive kigget på – som 'laboratorium', evt. informere 'passivt' på hjemmeside eller foldere
- Udlevere data
- Medvirke til dataindsamling: Rekruttere borgere, informere, trække lod, udlevere spørgeskema, foretage målinger, deltage i interview
- Gennemføre forsøg med ændret praksis

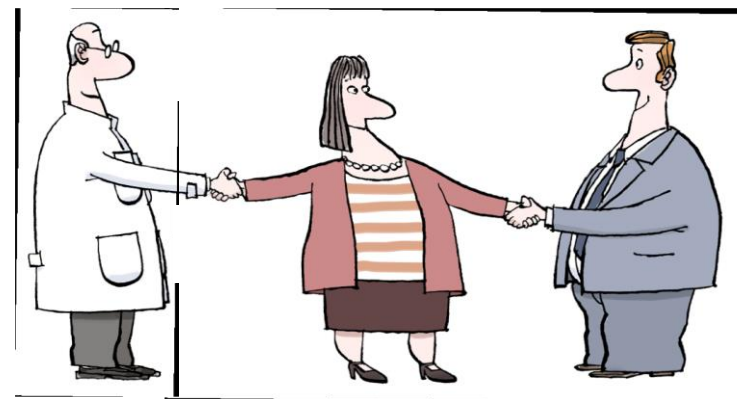
Aalborg Kommunes indsats for at styrke forskningssamarbejdet *på sundhedsområdet*

Formål:

1. At bidrage til, at der skabes mere relevant og anvendelig viden
2. At bidrage til, at ny viden oversættes og formidles til praksis

Udvikling og
kvalitetssikring

- Årlig bevilling fra Byrådet til medfinansiering af forskning og ansættelse af forskningschef

Brobygnings-funktionen

- Understøtte kommunens ledere og medarbejdere i at identificere og formulere behov for ny viden
- Øge forskernes interesse for og kendskab til kommunens indsatser og behov for ny viden
- Fungere som indgang til kommunen for forskerne, der er interesserede i samarbejde
- Skabe dialog mellem kommunens praksis og forskerne om rammerne for konkrete forskningsprojekter og deres gennemførelse
- Medfinansiere forskning, der kan skabe relevant og anvendelig viden til kommunen

Eksempler på forskningsprojekter gennemført i samarbejde med praksis og medfinansieret af Aalborg Kommune

- Implementering af velfærdsteknologi – betydning for borgerrelationen
- Sundhed og sundhedsindsatser til ikke-synligt udsatte mænd
- Sundhedsrelateret skolefravær – årsager og styrkede indsatser
- Beslutninger om sundhed hos borgere med udviklingshandicap i botilbud
- Forældreperspektiver på en tidlig og tværfaglig indsats til nye familier i sårbare positioner
- Bedre sammenhæng mellem sundhedsindsatser og sociale indsatser i boligområderne
- Forbedret forløb for borgere med samtidige smerter i kroppen og mentale belastningsudfordringer

Betydningen af et styrket forskningssamarbejde

- Formidling af resultater direkte til praksis → løbende kvalitetsudvikling af indsatser
- Opbygning af kendskab og kapacitet til yderligere samarbejde
- Kompetenceudvikling af medarbejdere; opmærksomhed i fagmiljøer, politikere og befolkningen

Tine Curtis, Helle Haslund, Mette Grønkjær og Annette Pedersen har fået tildelt den prestigefyldte Michael H. Agar Lively Science Award.

Aalborg-forskere vinder pris

HÆDER: Tine Curtis, Helle Haslund, Mette Grønkjær og Annette Pedersen fra UCN, Aalborg Kommune, Aalborg Universitetshospital og AAU har fået tildelt den prestigefyldte Michael H. Agar Lively Science Award.

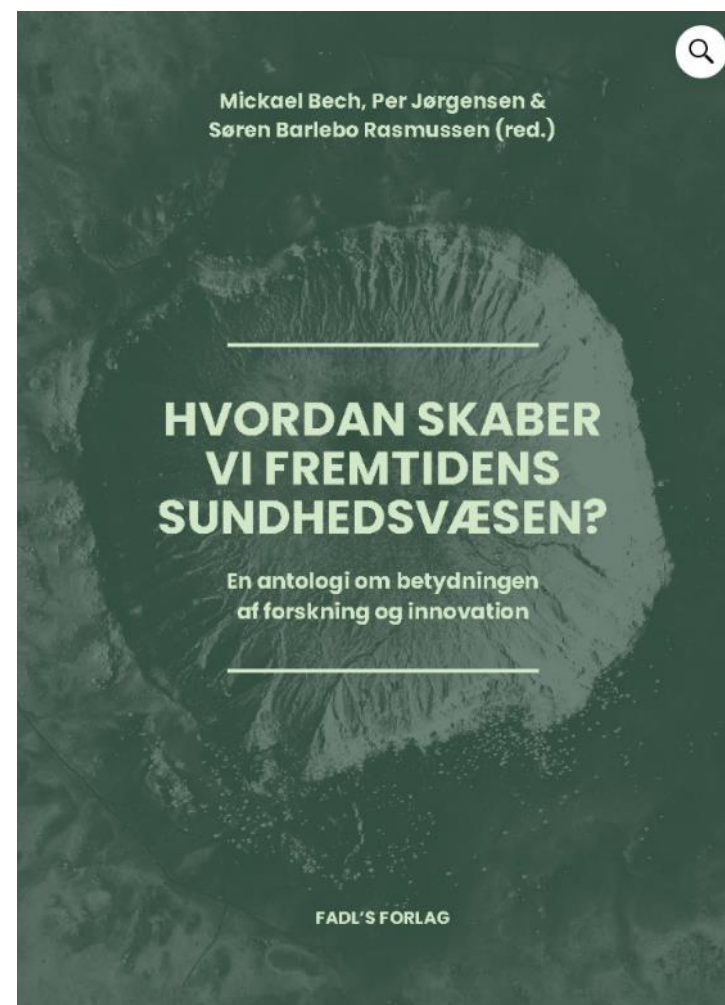
Prisen uddeles af det internationale anerkendte tidsskrift Qualitative Health Research og er en anerkendelse af de fire forskeres arbejde med at undersøge socialt udsatte mænd og deres kontakt til sundhedsvæsenet.

Mændene sidder dagligt på byens bænke og drikker alkohol med ligesindede. Mændene har en lang række sundhedsudfordringer, der ikke bliver taget hånd om bl.a. fordi de har dårlige erfaringer med kontakten til sundhedsvæsenet. Her oplevede de bl.a., at der blev 'talt hen over hovedet' på dem. Samtidig oplevede mændene, at det var udmattende at navigere rundt i sundhedssystemet, hvorfor de gav op og i stedet benyttede sig af de gode råd, de kunne få fra de øvrige mænd på bænken.

Deres artikel "Talk to Me, Not at Me: An Ethnographic Study on Health-Related Help-Seeing Behavior Among Socially Marginalized Danish Men" er blevet udvalgt til at modtage prisen blandt mere end 1.000 artikler.

Curtis T. Veje til et styrket forskningssamarbejde med kommuner. Økonomi & Politik, 2022(2):96-103.

Curtis T, Harsløf C, Agerbak H. Sundhedsforskning og innovation i Kommuner. FADL's Forlag, 2023.

Projektimplementering og implementering i praksis

Nogle spørgsmål om implementering som gennemførelse af forskningsprojekt

- Er der enighed om, hvad der skal foregå – helt præcist?
Hvorfor på den måde? Hvilken betydning har det for borgerne og praksis?
- Ressourcer til indsamling af data, ny praksis mv.?
Ressourcer til procesunderstøttelse og forandringsledelse?
- Ved forsøg: Hvordan sikres det, at ny praksis fastholdes i projektperioden?
- Hvordan fastholdes ejerskab? Hvad får praksis ud af at være med?
- Skabes der ny, relevant og anvendelig viden?

Kontakt til og samarbejdspartnere i kommunen

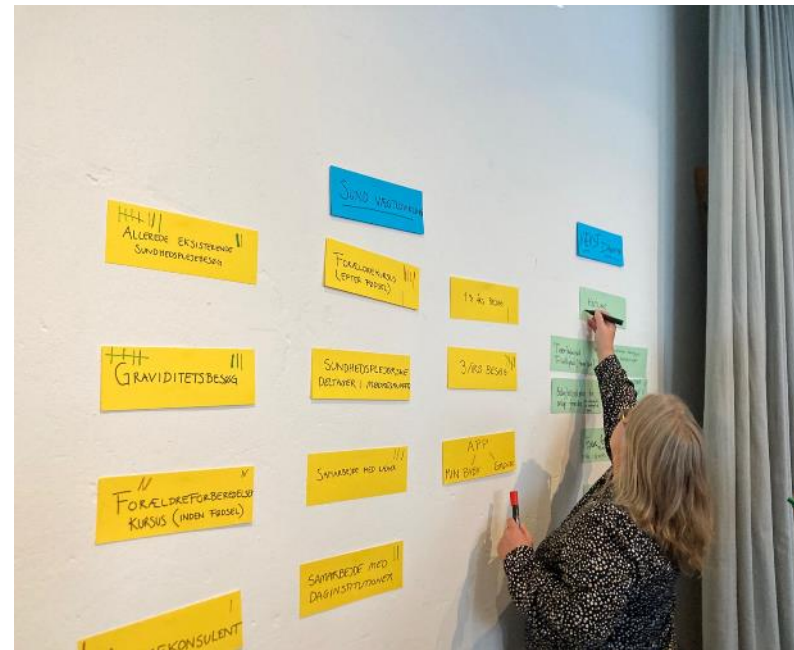
- Topledelsen – direktør eller chef - i forvaltningen: Beslutningskraft, ejerskab og indgang
- Institutionen – plejehjemmet, skolen: Interesse og relevans
- Praksismedarbejdere – sygeplejen, socialrådgiver, lærer: Kendskab til praksis, betingelser for gennemførelse

Hvordan sikres ejerskab til projektet?

Inddragelse af praksis i udvikling

1. Formål og målsætninger
2. Udvikling af indsatser
3. Plan for gennemførelse
4. Undervejs for at sikre gennemførelse – også hvis der sker forandringer undervejs
5. Formidling til praksis

Kompetencer til gennemførelse

Er medarbejderne klædt på til at gøre det, der forventes i projektet?

- Møder, workshop, undervisning
- Manualer, materialer

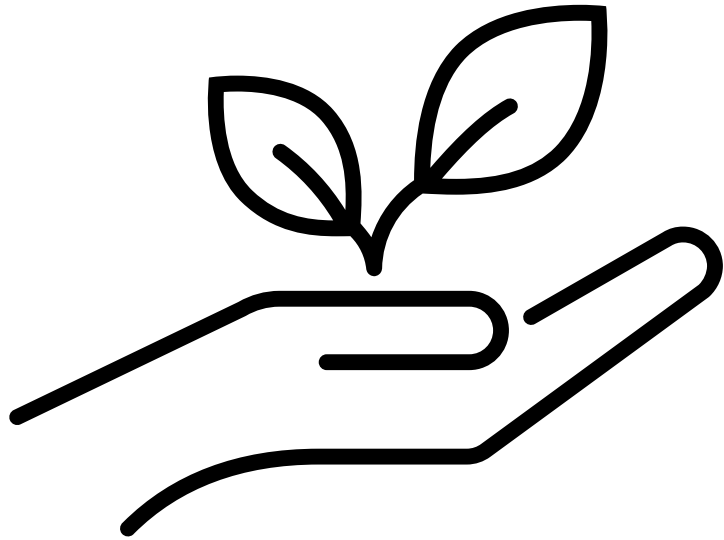
Flere implementeringsdrivere

- Let kommunikerbart formål, der taler ind i kerneopgaven
- Tydelig forventningsafstemning, samarbejdsaftale – hvem gør hvad, hvornår
- Følgegruppe med deltagelse fra kommunale ledere og forskere
- Synliggørelse og løbende formidling
- Økonomi til udvikling og nye indsatser
- Dedikerede medarbejderressourcer, til fx projektledelse

Inspireret af Francke et al 2008 og McLean et al, 2005 (Building Health Promotion Capacity). www.kl.dk/forebyggelseipraksis

Dilemma mellem at understøtte gennemførelse, måle effekt og fremme bæredygtighed?

Accept af, at udvikling altid 'koster' ekstra ressourcer

Udfordring ved implementering: 'Hvad' skal implementeres?

- Ny viden:
 - Hver 10. barn i indskolingen har ikke alderssvarende motorik – flere endnu blandt de helt små
 - Børn, der kun bevæger sig lidt, har en markant højere forekomst af motoriske vanskeligheder

Anbefaling i Sundhedsstyrelsens forebyggelsespakke:

Dagtilbud har øget fokus på at stimulere børnenes motorik

Praksis?

Meget skal være på plads, før det kan lykkes

Systematisk tidlig opsporing af borgere med alkoholstorforbrug

- Tværgående organisering med styr på, hvad der forventes af forskellige grupper af medarbejdere
- Ledelsesopbakning og efterspørgsel lokalt
- Relevante tilbud, styr på henvisningsveje og foldere mv. tilgængeligt lokalt
- Kendskab hos medarbejderne til forventninger samt kompetenceudvikling og meningsskabelse
- Osv.

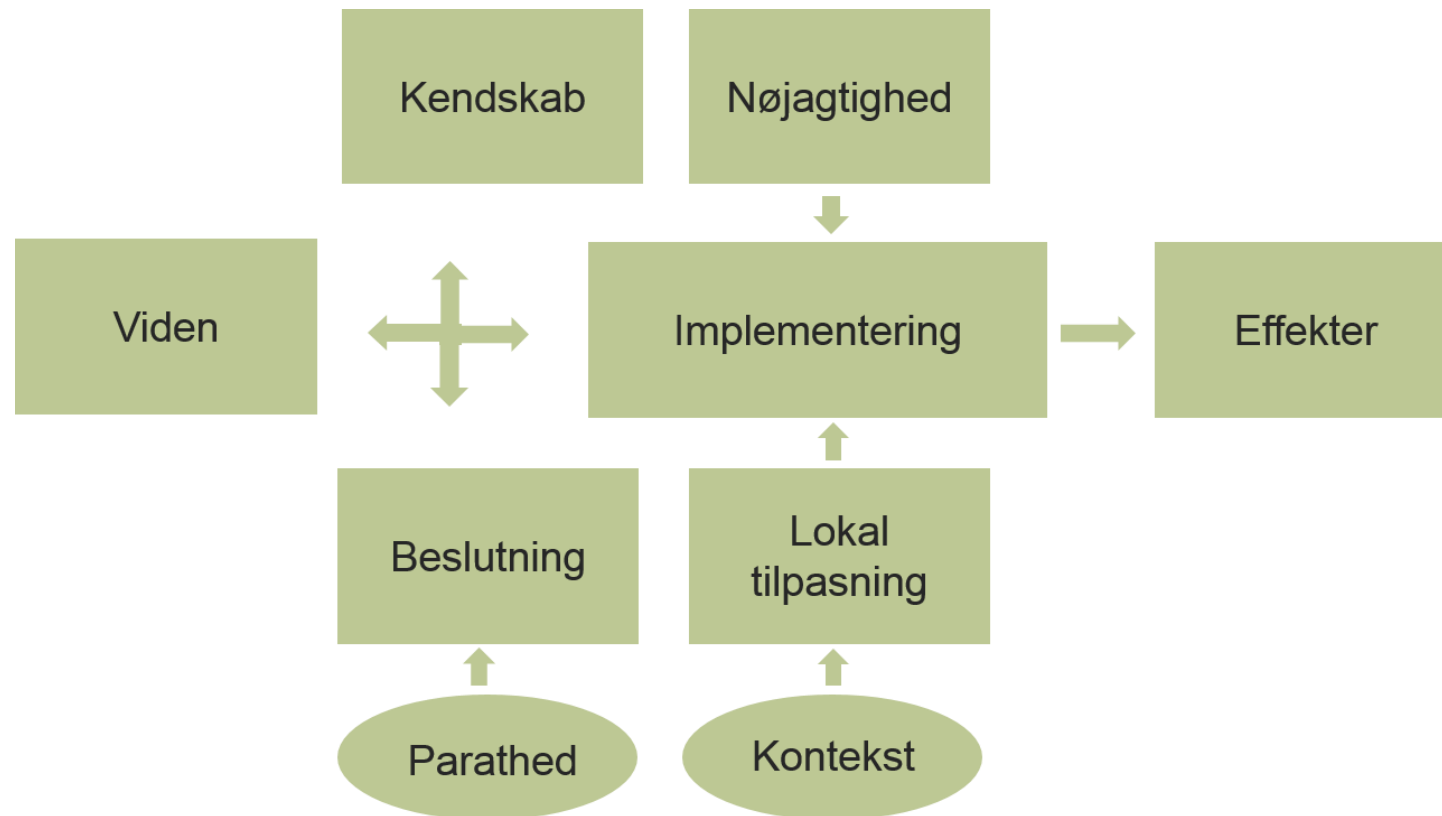
Overførbarhed af ny viden

Verden forandrer sig ...

- Gode effekter af hverdagsrehabilitering: Borgerne blev selvhjulpne og forbruget af kommunale ydelser faldt
- Hurtig implementering i alle kommuner – men lidt forskelligt afhængig af eksisterende organisering, medarbejdergrupper, OSV.
- I de følgende år kvalificeres indsatsen mange steder ved, eks:
 - Fokus på inddragelse, sundhedsfremme, samarbejde med foreninger, frivillige og aktivitetscentre mhp at skabe og udvikle netværk og sociale relationer

Implementering i praksis

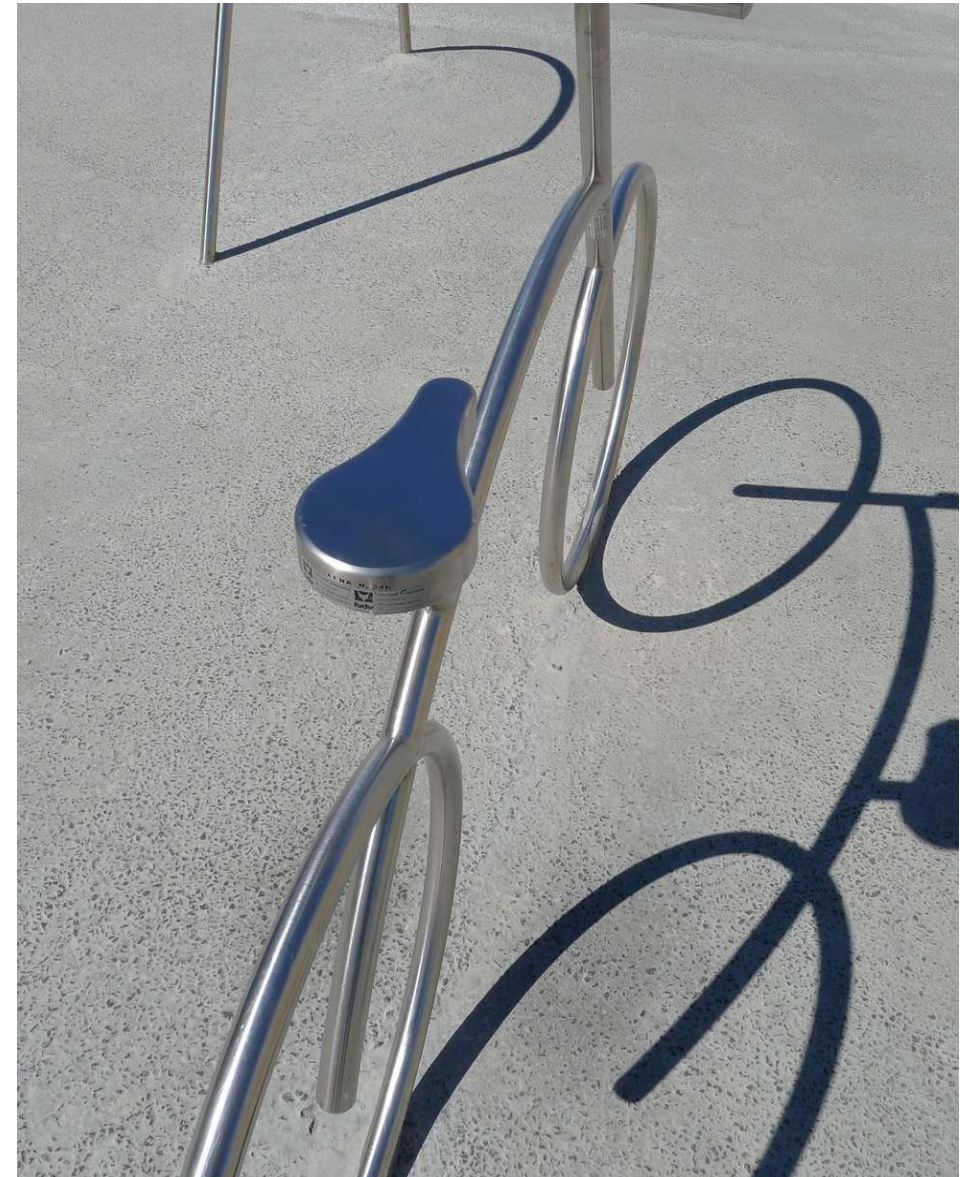
Implementering af ny viden i praksis

Forudsætter:

- at viden om det nye er tilgængelig og kendt
- at det nye kan overføres (med effekt) til den aktuelle kontekst
- at det ikke er i modstrid med eksisterende politikker, værdier og indsatser (til en vis grad 😊)
- at det nye betragtes som bedre end det, der allerede gøres – for borgerne, patienterne, medarbejderne eller økonomien

Veje til et styrket forskning-praksis samarbejde

- Afstem forventninger og lav samarbejdsaftaler
- Samarbejd om forskningsspørgsmål for at sikre relevans, anvendelighed og forskningsinteresse
- Planlæg projektimplementering sammen og etabler fora for løbende at drøfte eventuelle nødvendige tilpasninger og ændringer
- Samarbejd over tid for at opbygge tillid og få kendskab til praksis
- Til forskerne: Husk at formidle viden til praksis løbende – for at sikre ejerskab og øge sandsynlighed for implementering i drift OG for at øge sandsynligheden for, at I er velkomne en anden gang

Tak for opmærksomheden

AALBORG UNIVERSITET

**Aalborg
Kommune**